

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— május 7.

(Madarak és fák.) Gróf Apponyi Albert, a nemzeti kormány kultuszminisztere kiadta az első rendeletét s ez a rendelet méltó megnyilatkozása a kultuszminiszter költői lelkének, nemes gondolkodásának. Aminek védelmére ugyanis ez a rendelet kelt, minden jónak és szépségnek örök forrása, a természet, amelyet nálunk nem védelmez senki. A senkiől sem védelmezett természetnek kelt védelmére a kultuszminiszter, midőn ma kiadott rendeletével a tanfelügyelők útján kötelezi az iskolákat, hogy az esztendőnek egy napját a fáknak és madaraknak szenteljék. E rendelettel Apponyi pártolásába vette az eszmét, amelyet a magyarországi állatvédő egyesület pendített meg a madarak és fák védelmét. Gyönyörű gondolat, ami e rendeletben megnyilatkozik. Meg akarja gátolni azt a rettenetes vandalizmust, amelylyel nálunk a madarakat halomra pusztítják. A pacsirta, amely Petőfi szavai szerint, dalán száll a magasba, itt épen úgy nincs biztonságban, mint a fecske, amelyet a gyermekek gumipuskája sebez halálra a szürke veréb helyett. Még a fülemile sem zengheti veszedelem nélkül a dalát, mert a míg a bokrok között mámorba ringatta a szerelmes sziveket' addig az elavult lelkű emberek kiszedik a tojást a fészekből. Ez a rendelet korszakot alkotó lehet, ha sikerül az, ami a kiadásnál a miniszter előtt lebegett, hogy beleoltsák a lélekbe az énekes madarak szeretetét, a poézist, amely el tud analogni a fülemile énekén, amely megérti a panaszt, ha az csak gerlice fájdalmában zokog is, amely gyönyörűséggel követi a pacsirtát ég felé törő útján s belátja, amit a költő mondott, hogy a parányi fecsketű az istenháza igazán. De a madaraknál nem kevésbé szorulnak védelemre a fák. Aki járt már valaha erdőben szomorú szívvel láthatta, milyen megcsontottan merednek a magasba a fák koronái s alig van fa, amelybe valaki bele ne véste volna a nevét, vagy, ami még érthetlenebb, mert szivtelenségre mutat olyannál, a ki éppen a szive melegségét akarja bizonyítani, a szerelme nevének kezdőbetűjét. — Sőt vannak, akik még tovább mennek a pusztításban, így például a főváros közelében egy császári és királyi kamarás nemrég egész erdőt kivágatott, hogy a fa árából veszendő vagyonát megmentse. — A kultuszminiszter rendelete tehát a leggyönyörűbb, legpoétikusabb, de egyszersmind a leghasznosabb gondolat, amely abban a költői agyban megfogant. Szébb, dicsőbb hajnalhasadása nem is lehetne ennek a kornak, mint a milyen ez a rendelet, amely lehetővé teszi, hogy az erdőkben ágakat növesszenek és virágokat hajtsanak a fák, a levegőben pedig vidáman csapongva énekelhessenek a madarak.

A tulipán.

Irta: dr. Matolcsy László.

— május 7.

Mint a lány hajnali szellő, amelynek csókja megrezenti a tiszta, az aggodalomig nyugodt tó tükrét s az érintésre a tó felszine gyenge fodroskákát vet, úgy kezdődött egy jelentőségtelennel látszó mozgalom hazánkban. A hajóban ülő matrózok némelyike örömmel üdvözölte, midőn a szellő meglengette a csüggedten függő vitorlákat s bizton várta a szél erősbödését. Mások, a kicsiny hitűek s mások a gonosz lelkűek és ismét mások az irigyek, a kárörvendők gunyos mosollyal fogadták, mondván: elül ez a szél, nem tudja az soha a bágyadt vitorlákat erőre duzzasztani. De a szél nem ült el, erőt vett a jók, a nemesek, a szépek, az igazak lelkesedéséből, sóhajtsaiból s csodálatosképen táglultak, nőttek, dagadtak a vitorlák s az esztendők óta veszteglő hajó nyugodtan, simán, méltóságosan utrakelt. A rossznak még most sem hittek. De a hajnali szél, mind erősebb keleti szellé változott, a tó sima tükrén habok, hullámok keletkeztek, megmozdult a mély, élet ömlött el a vizen s az élő vizek felett egyre büszkébb, egyre méltóságosabban halad a hajó. A tó: a társadalom lelke; a hajó: hazánk alkotmánya; a szél: a nők mozgalma; a tulipánkert. Mozog, él a magyar társadalom, de viharzania kell; halad, bátran halad az alkotmány, de, ti kormányosok, vigyázzatok! kalózkodnak lelkesednek reá; éleszti a társadalmat, a tulipánkert, de ti hazám leányai, vigyázzatok! lelkesedeteknek még mindig erősbödni kell, mert ott ólalkodik körötte a kicsinyhitűek, a gonoszlelkűek és irigyek serege.

Figyelemmel kísértem, komoly tár-

gyilagos szemmel a tulipánmozgalmat; még csak fel sem tűztem eddig a tulipán jelvényt, hogy távolról figyelhessem. S láttam, mint szökkent magasba a kis mustároltvány, láttam, mint terjed e mozgalom s éleszti, ébreszti s tette hívja a magyar társadalmat. Mindenhol az országban ritka, napjainkban nemcsak a történelemben tapasztalt buzgósággal és lelkesedéssel karolták fel a nők, kicsinye, nagyja, egyaránt az eszmét. S mióta a mozgalom szervezkedett, még erősebbé, még bensőbbé lett. Kis városok, nagy városok, sőt falvak is vannak már, ahol a tulipánkert illatos virágait elültették; s e kitartásnak, e lelkesedésnek már is oly eredményei vannak, amit a legmerekvebb tagadó sem tudhat le. A magyar nők ismét a nemzeti történelmi alakjaivá küzdtek fel magukat; — s Károlyi István gróf nem bókot mondott akkor, csak a száraz tény ismerte el, mikor a nagy-károlyi Tulipánkert lakomáján pohárköszöntőjében így szólt: „Leiki szemem előtt látom már ama babérkoszorút, melyet a nemzet hálája teend a magyar nők homlokára és látom azt is, hogy miként fogja hirdetni e babérkoszoru minden egyes levele, a magyar nők hazaszeretét, dicsőségét.“

Hol van e mozgalom itt Debrecenben? Hol a debreceni nők lángoló hazaszeretete, lelkesedése? Csak a debreceni nők maradnak távol a szent haretől? Utazásaimban, járásomban keltemben sokszor hallottam itt is, ott is: kevés oly város van az országban, hol annyi szép nő lehetne látni! De mit használ a hideg, üres szépség, ha nincs benne élet, lélek, amit a szem vissza-sugározná! A szép archoz szép koszoru illik. Van-e ragyogóbb hajdisz, mint a haza koszoruja; van-e tündöklőbb gyémánt, mint a lelkesedéstől kiszűkött könnyesepp a nők szemében. Én ezt a koszorút, ezt a gyémántot szeretném városunk asszonyain, leányain látni. Nem, nem a közöny, nem, nem a hidegség az, ami visszatartja. Debrecen női társadalmát e mozgalomtól. Én azt, ha százszor mondják, sem hiszem. A női lélek tartózkodása ez, mely a kezdés dicsőségétől fázik. Ne kezdje egy, tömörüljön táborba az egész női közönség s nem a vezető hívó szavára, de lel-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerártaiban. — Am. Svájcban és Németországban.

kestülő szívök egybedobbanására jöjjenek össze, alakítsák meg a Tulipánkert szövetség debreceni fiókját. Az egész kötelezettség, amivel jár egy jelvény viselése, egy másiknak az eladása. Ez nem lesz teher, mert ha nőink megmozdulnak, Debrecenben mindenkinek lesz jelvénye s nem lesz, akinek el lehessen adni.

Lehet-e szebb eszményi jelszót zászlóra írni: „tüntető állásfoglalás minden nemzeti eszme mellett, hogy semmi, ezzel ellenkező irányzat a társadalomban érvényesülni ne tudjon; e megalkuvást nem ismerő nemzeti érzés ápolása a családi életben s főként a nevelés terén; példánkkal hassunk az iparpártolásra, minden kulturális társadalmi gazdasági vállalkozás buzdítására; — minden nélkülözhető fénytűzésnek és kedvtelésnek mellőzése mindaddig, míg a magyar ipart odáig nem fejleszthetjük, hogy a kényesebb luxusigényeket is kitudja elégíteni.

E zászló alá tömörülni kell. E tömörülést célozta ezen én gyenge szózatom s bár ne lenne az kiáltó szó a pusztában, mely jó és elhangzik, hanem legyen visszhangot előhívó beszéd, melyet százszorozva zengjen vissza Debrecen női társadalma.

Problémák.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 7.

A függetlenségi pártban most leginkább két kérdéssel foglalkoznak. — Az egyik az, hogy a párt felmenjen-e a budai várakba május 19-én a trónbeszéd meghallgatására, a másik pedig az, hogy belemenjen-e a delegációba.

Mindkét kérdésre vonatkozóan — mint beavatott oldalról, a függetlenségi párt vezetősége részéről jelentik — körülbelül leszűrődött már az egységes felfogás. — Mindenesetre kívánatos lenne — szól az információ

— hogy a király a parlament szuverenitásának méltatását kifejezésre juttassa az által, hogy a parlament kupolatermében mondja el a trónbeszédet. De ha a felség ragaszkodnék az eddigi gyakorlathoz és az országgyűlést megnyitó trónbeszédet a budai királyi várak tróntermében mondaná el: a függetlenségi párt fölmege annak meghallgatására, már azért is, mert vezérei benn vannak a kormányban s ezeknek okvetlenül ott kell lenniök az országgyűlés ünnepies megnyitásának aktusánál.

Mindenesetre lesznek azonban a pártnak olyan tagjai, a kik viszont a maguk régi álláspontjához ragaszkodva, nem mennek fel Budára. Ez azonban nem lesz demonstratív jellegű, és nem fogja zavarni a párt közhangulatát.

A delegációba való bemenetel megítélésénél a delegáció legmerészebb ellenesei is számolnak azzal a körülménnyel, hogy a függetlenségi párt abszolút majoritásban van s hogy a párt három vezérférfia van benn a kabinetben. És számolnak azzal a körülménnyel, hogy az átmeneti koalíciós kormány a fennálló hatvanhetes alapon vállalkozott a kormányzásra. Ennek ellenében nem lenne értelme annak, hogy a parlament abszolút többségét alkotó párt ne vegyen részt a delegációban, ahol most mert többségben van, a fennálló közjogi alap mellett is érvényesíthet nemzeti szempontokat úgy a katonai mint a külügyi politika dolgainak megvitatása körül.

A pártban hivatkoznak is Kossuth Lajos ismeretes álláspontjára, mely lényegében az volt, hogy mivel a függetlenségi párt elenyésző kisebbségben lenne a delegációban s ott hasznos munkálkodást amúgy sem fejthetne ki, s különben is már kimondta egyszer, hogy nem megy bele, tehát ne is vegyen benne részt.

De most a helyzet megváltozott s épp a Kossuth Lajos álláspontja is azt követeli meg, hogy mivel a párt többségben van, a fennálló közjogi alap pedig az új országgyűlés tartamára legalább változatlan marad: a függetlenségi pártnak bele kell mennie a delegációba. — Ennek a felfogásnak vannak

u yan ellenzői, de kévesen, úgy hogy a párt előreláthatóan a delegációba való bemenetel mellett fog nyilatkozni.

(Miniszertanács.)

A kormány tagjai ma délután Kossuth lakásán tanácskoztak. Elintézték függőben lévő főispáni kinevezéseket, valamint az országgyűlés megnyitása, delegációk összehívására vonatkozó kéréseket.

Wekerle miniszterelnök holnap Bécsbe utazik és jelentést tesz a királynál a választásokról.

(Miniszterelnökök tanácskozása.)

Bécsből jelentik, hogy Hohenlohe herceg, osztrák miniszterelnök a jövő hét csütörtökjén Budapestre utazik, hogy Wekerlével a közös ügyekről tanácskozzék.

(A választások eredménye.)

A mai napon képviselővé megválasztottak: Nagyszében első kerületében Bruckner Vilmos szász nemzetiségű, a második kerületben pedig Lindner Gusztáv ugyancsak szász nemzetiségű. Békéscsabán Achim András parasztpárti, Selmechányán Pallavicini őrgrof alkotmánypárti. — Ezzel a választások befejeződtek. 413 kerületből 241 függetlenségi, 74 alkotmánypárti, 30 néppárti, 1 ujpárti, 1 szocialista, 12 szász, 4 szerb, 14 román, 8 tót nemzetiségű, 3 demokrata, 1 parasztpárti, 7 pártonkívüli került ki győztesen. 13 pót és egy új választás lesz.

(Választások.)

A nagyszébeni, selmechányai és békéscsabai kerületekben még folynak a választások.

Békéscsabáról jelentik: Estig leadtak Bakos függetlenségire 600, Achim András parasztpártiúra 800 szavazatot. A választás kimenetele bizonytalan.

Bocskay álma.

— Pályanyertes költemény. —

(Írta: Szabó István. A „Debr. ref. főgimn. Önképzőkör“ 1906. május 6-án, a főiskola disztertermében tartott „Bocskay Emlékünnepély“-en szavalta: Lovász László.)

Csillagszemsugáros, holdvilágos éjjel . . .
Millió tabortűz ég ott fenn az égen.
Sátrában nyugoszik nagy Bocskay István,
Lázálmai gyötrik . . . régen! nagyon régen!
Tigrisbőr pamlagán nyitott szemmel fekvé
Lázás tekintete ide oda téved . . .
Vesztett csaták réme nem hagyja nyugodni . . .
Győzelmének napja föl tán sohasem éled . . .
Odszár a lelke csaták vad zajában,
S kibeszéli, ami lázas álmódása:
„Hah! mi az?! — jól hallom?! — tárogató

harsan!
Ágyuk bömbölése! . . . Ka dok csattogása! . . .
Harc vad kiáltás! . . . Kürtök riadója! . . .
Veszik a lobogóm magasra emelve! . . .
„Istenért! hazáért! szabadságért!“ látom,
Rajta van a jelszó, szellő hajtogatja!
Ott zug a kiáltás: rajta! rajta! rajta . . .
De — ott, a távolban . . . mi az! . . . haj!

mit látok?!
Kétféjű sasmadár! . . . ott röpked fölötté . . .
Már lezállott rája! . . . Hé! hajduk! vízők! —
Haj! már hasogatja, tépi, zuzza, vágja!
Az „Istenért“ szót már kiszaggatta csőre,
Most — a másik kettőt! . . . Csak fosz-
lánya csüng már! . . .
— Leesett a zászlóm! . . . Előre! előre!

Fegyverem adjátok! Kardom! buzogányom!
Hej! te bitang madár! . . . Megállj csak! . . .

A zászlóm! . . .
Vitéz hajdú népem! Magyarok! utánam! . . .
Azért a zászlóért rajta! mindahányan! . . .“

S fölgrík . . . rohanna lázasan, zihálva!
De két hajdú hadnagy s orvos útját állja.
Az orvos biztatja, csitítgatja, kérve:
„Ne izgassa magát! pihenjen föl séged!
Álmodott . . . s izgató volt a lázas álmom.“
S a hő, letörölve verejtékét, sóhajtott:
„Azt! amiért küzdök, föl hát nem találom?! . . .
Jaj magyar szabadság! jaj hit! s haza
néked! . . .
Győzelem! dicsőség! . . . óh, hogy mind —
csak álmom!“

S ahogy földerült az első nap-sugára,
Tárogató zúg-búg! hangzik messze-távol!
Tépett hajdú legény betoppan eléje
Tűzben égő szemmel, vérben ázó hajjal:
„Jelentem alássan, közeleg a tábor!“
„Győztetek? . . . Beszélj hát!“ — „Nem! most
nem mi győztünk!“
Másé a dicsőség! . . . — „Hajh! ti gyáva lelkék!
Vesztett csata tehát!“ — „Nem, uram! . . . De
inkább

Végig elbeszéltem . . . Engedje Kegyelmed!“
— „ . . . Hallgatom . . . Beszélj hát! . . . Se vesztett,
se nyertes . . .
Beszélj! mert ez lelkem tépi szerteszéjjel!“
„Győzelem tehát! ha úgy várja Kegyelmed!
A sok bitang német — megfutott az éjjel!“

Bömbölt a sok ágyu! . . . Óriási haddal
Alattomos módon támadott a német!
Ezres kapitányunk bátran szembeállott!
S mennydörgé a hangja: Utánam! vitézek! . . .
Oroszlán módjára harcolt a magyarság,
De az osztrák sok volt! . . . Hiába! hiába! . . .
— Elest a harcban ezres kapitányunk;
Egy golyó éppen a homlokán találta! . . .

Már bomlott a hadsör! . . . Még küzdött a
hajdú . . .
ég biztatta büszke, lengő lobogója! . . .
És — ez a zászló is . . . elesett! lehullott!
S csüggedten futott a magyarság alóla! —
De ekkor egy döngő hang zúgott a légben,
Meghallotta szerte a menekvő tábor:
Vissza hajdú! vissza! . . . Áll a lobogótok! . . .
Utánam vitézek! . . . Rajta, a ki bátor! . . .

Ismeretlen hang volt, ismeretlen ember!
De új erőt öntött csüggedők szívébe!
Azt a tépett zászlót fölragadta bátran,
S véresen, porosan emelte az égre!
Utánam katonák! . . . Előre! kiáltott!
És rohant a sereg mindenütt nyomába!
Hej, futott a német! . . . Isten-verte német!
A „császár madár“ nak megtörtött a szárnya! . . .
Nem mi győztünk! nem! nem! . . . Az az
egy legény volt

A magyar dicsőség vitéz megmentője!
Hogy ki volt, nem tudjuk! . . . Most állott mi
közénk!
— Garabonciás diák! . . . az hirlik felőle!
Nem mi győztünk! . . . Csak az övé a dicsőség!

Bocskay István.

(Megnyitó beszéd. Az ev. ref. főg. önképzőkörének május 6-án tartott emlékülésén előadta: dr. Csűrös Ferenc felügyelő tanár.)

Mélyen tisztelt közönség!

A történelem megisméli önmagát!

Megismétli kivált a mi árva hazánk annyi vérrel, annyi gyásszal s oly kevés fény sugarával borított történelme! . . .

Most háromszáz éve életihal-harcot vívott a nemzet léteért, nemzeti nagy törekvései diadalért.

Hármat lendült az idő százfogú óriás kereke s íme most ismét végig küzd ugyanazt a harcot, ugyanazon célokért, a nemzeti nagyság végső diadalért!

Háromszáz év előtt győzött a magyar harci vitézség, most győzött a béke virtusa: a lelkes összetartás.

Eredményében egyre megy: győzött a magyar nemzeti eszme! . . .

Ugyanaz a cél, ugyanaz a vezérlő eszme, ugyanaz a küzdő nemzet, ugyan az az eredmény.

Csak a vezérek mások!

Akkor a nemzet vezére egy erős akaratú, sokat merő, de a kellő pillanatban mindig higgadt, mindig meggondolt, lángeszű férfi, az erdélyi fejedelmi szék méltó betöltője —

most egy hasonlóan erős akaratú, széles tudású, tettere kész, de a kellő pillanatot kihasználni tudó, vezérnek teremtett férfi, — egy bálványozott név méltó örököse!

Íme, csak a személy változott, a jellem azonos!

Háromszáz esztendőnek rengeteg ideje nem tudta elhomályosítani Bocskaynak, a nagy hadvezér és államférfiúnak, a magyar nemzeti eszme első győztes vezérének dicső alakját.

Él közöttünk, mert a magyarság nagy eszményeért, a szabadságért küzdött!

Él közöttünk, mert reformált vallásunkban az eszme szabadságáért küzdött.

Él közöttünk, mert diadallal küzdött!

Bocskay István mintája volt s maradt a kálvinista szabadsághősöknek!

Egy kezében zászló, súlyos kard a másban! Sohasem felejttem el! Sohasem láttam még A plundrás németet oly csúfos futásban! . . . Jaj, hogy ordítottak, jaj, hogy kiabáltak Azok a hold képű, hős, harci daliák! . . . S jaj! hogy verte őket az a derék fattyú! — Hej! nem hiába hogy — garaboncsás diák! . . .

„Hol az a hős fiú?! Hol van az az ember?! . . .”
— Kiált fel Bocskay. — „Lépjön csak előmbel!”
— „Itt vagyok! . . . Kegyelmed hűségesszolgája.”
— „Az én dicsőségem! Nevünk megmentője! Megvalósítója lázas álmainak!
Te mentetted meg a magyar dicsőséget!
Vedd Bocskay csókját vérező homlokodra;
Hátha az a seb így annyira nem éget! . . .
Maradj itt minálunk ezres kapitánynak! . . .
— Hej! tépelt daliák! Vén, keshedt vitézek!
Új vezért kaptok most, nagyobbbat a másnál!
Ez a csaták hőse! Ez lesz a tiétek! . . .”

Riad a harsona, a sok kard kiperdül,
S egy szívvvel éljenzik a hajdú daliák!
Tárogató zendül, s orkán hangja zúgja:
„A mi hős vezérünk éljen soká! . . . vivát! . . .”

„Hát a neved! . . . fiam! . . . a nevedet kérdelem!
Hogy hívják vitézem? Ne titkold! . . . Mondd ki hát
Ezredes kapitány! . . . Ezres kapitányom!”
— „Nevem Tardy Lőrinc! Debrecei diák!”

A nemzet boldogulását kereste mindig, önző cél nem vezette soha!

Egy koronát dobott el azért, hogy nemzetét kétséges kimenetelű válságok forgatagába ne sodorja!

Úrrá lett nagyravágyása fölött, hogy nemzete nyugalmának dobhassa áldozatul!

Pályája elején árulónak tartották, pedig akkor is nemzete javán munkált.

A boldogulást előbb az ausztriai ház oltalma alatt kereste, mert úgy volt meggyőződve, hogy jobb a művelt német barátsága, mint a durva töröké!

Csalódott!

E csalódása s nem az egyéni érdek vezette az ellentáborba.

Ott is előbb a béke embere volt!

Sok vért vesztett, elgyengült hazáját kimélni akarta a harc borzalmaitól.

Szép szóval, okos beszéddel mindent megpróbált!

De a gögös elvakultságnál nem használt a szép szó, nem az okos beszéd!

Csak ekkor folyamodott az utolsó eszközhöz: a kemény hajdú ökléhez!

Kardja villanásában bele vakult a bécsi ármánykodás!

Egy félesztendő alatt megtisztult Magyarország az idegen hadaktól!

Hadvezéri lángelméje győzelmet aratott!

Ám sokkal nagyobb a győzelem, mit saját maga fölött aratott. A szultán neki ajánlotta föl Magyarország koronáját s ő visszautasította, mondván:

„Magyarországnak van törvényes királya, akinek hűséggel tartozom. Szentebb előttem a törvény, mint a hatalom minden dicsősége. Mert rajta nyúgesszik nemzetem java. Ha más meg nem tartja, én megtartom.”

És ebben van Bocskay jelentőségének súlypontja!

Fényes diadalt aratni sok hadvezér tud, jó békét kötni kevés.

Bocskay jó békét kötött!

Nagy volt, mint hadvezér! De még nagyobb, mint békeszerző!

Ez emeli őt világtörténeti magaslatra!

És ez teszi őt még haló porában is e mi mai nagy küzdelmünk szellemi vezérévé!

Mert ő adta ki elsőnek a magyar történelemben a ma is követendő nagy jelszót:

Másét nem akarjuk, magunkét nem hagyjuk, fegyverünk a törvény!!

Beksics Gusztáv meghalt.

(Saját tudósítónktól.)

— május 7.

A magyar közjogi és hírlapirodalom egyik kiváló tehetségű tagja hunyt el ma a fővárosban. Beksics Gusztáv, a hivatalos lap szerkesztője, mint fővárosi tudósítók jelent, ma délben a Váci körut 2 ik szám alatt lakó, egyik ügyvéd barátjánál ebédelt s ebéd után beszélgetés közben szívinfarkus érte, amely azonnali halálát okozta. A halálozás híre az egész fővárosban mély részvétet keltett. Beksics Gusztáv csaknem négy évtizedes hírlapírói pályáján valóságos közjogi tekintélylyé lett. Termékeny munkásságának egy-egy gyümölcse az irodalmi és politikai világban minden alkalommal forradalmat csinált és hetekig tartó vitákat provokált. Körülbelül egy éve halt meg a hitvese, aki Bogdanovics György álnév alatt ugyancsak szép irodalmi pozíciót vívott ki magának. A szerető hitvest most követi a sirba gyöngéd

férje. Halála híre az irodalmi egyesületek palotáinak ormára kitűzték a gyászlobogót.

Beksics Gusztáv Somogy megye Gamás helységében született 1847. február 9 én. Tanulmányait Kaposvárott, Kecskeméten és Pécsen végezte. Az egyetemen előbb bölcsészett hallgatott, azután jogot. 1870-ben belépett a Pesti Napló szerkesztőségébe és egyúttal báró Kemény Zsigmond titkára is lett. 1874-ben ügyvédi vizsgát tett és segéd fogalmazó lett a királyi táblán. Mint író kezdetben szépirodalommal foglalkozott, később a publicisztika terére lépett át. 1884-ben a sepsiszentgyörgyi kerület országgyűlési képviselőjévé választotta s azóta tagja volt a háznak a tavaszi választásokig, amikor a függetlenségi áramlat őt is elsöpörte. Erdemei jutalmazásául akkor Tisza István a hivatalos lap szerkesztőjévé nevezte ki. Számos közjogi munkát és tanulmányt írt. A dualismusként volt fanatikus híve. Társadalmi téren jelentékeny szerepe volt a dunántúli közművelődési egyeslet megalakításában. A magyar kultúr törekvések harcias katonájukat vesztették el benne

Kis katonák fölvétele.

— május 7.

Pályázati hirdetményt vettük a temesvári cs. és kir. gyalogsági hadapródiskola parancsnokságától, a mely hirdetménytájközösül szolgál a nevezett intézetbe való felvételre nézve. A felvétel feltételei itt következők:

Az 1906—1907-iki tanév kezdetével (szeptember közepén) a temesvári cs. és kir. hadapródiskolába mintegy 30—40 növendék vétetik fel.

A felvétel általános feltételei a következők:

1. A monarchia egyik államában való honosság,
2. testi alkalmasság,
3. kifogástalan előélet,
4. az első évfolyamba való felvételnél megkívánatik az elért 14-ik és még nem haladt 17-ik életév.

Ha valamely pályázó ezen kort esetleg meghaladta, vagy el nem érte volna, annak felvétele a közös hadügyminisztérium határozatától tétetik függővé.

5. Az első évfolyamba való belépésre, valamely középiskola alsó négy osztályának legalább is „elégséges” eredménynyel való végzése igazolandó.

A latin és görög nyelvből esetleg nyert „elégtelen” osztályzat nem vétetik figyelembe.

Az első évfolyamba való felvételre pályázók kötelesek a következő tantárgyakból felvételi vizsgát tenni és pedig: magyar és német nyelv, arithmetika és algebra, matematika, földrajz, történet, természetrajz, természet és vegytanból.

A tanpénz az atya állásához képest évi 24, 160 vagy 300 koronát tesz ki.

A felvétel iránti folyamodványok később f. évi július hó 12-éig azon apródiskola parancsnokságánál nyújthatók be, mely a folyamodó lakhelyéhez legközelebb fekszik.

A folyamodványok közvetlen hadügyminisztériumhoz nem nyújthatók be. Minden folyamodványhoz a mellékletek csatolandók.

1. a pályázó keresztlevele
2. annak honossági bizonyítványa,
3. egy, valamely tényleges szolgálatban álló katonasorvos által kiállított, orvosi vélemény.

4. A mult tanév végösszes bizonyítványai.

Ha a pályázónak pótlóvizsgát kell tennie, melléklendő.

5. Himnlóltási bizonyítvány (csak azon esetben, ha annak meggyőzténte az orvosi véleményben nem bizonyítottatik.)

6. Azon esetben, ha a belépés nem közvetlenül valamely nyilvános tanintézetből történik, még egy, a politikai vagy rendőri hatóság által kiállított, erkölcsi bizonyítvány is csatolandó.

Hiányosan felszerelt, nem a hadapródiskola utján, vagy a határnap után benyújtott folyamodványok, nem vétetnek tekintetbe.

A tanév megnyitása után, pályázók nem vétetnek fel.

Irodalom és Művészet.

Debreceni zenetanár sikere. Kitüntető elismerés érte zenedénk országsszerte ismert tanárát, Brück Gyulát. A vallás és közoktatásügyi miniszter ugyanis elfogadta tankönyvül „Zenei Alaktan” (azaz annak vezérfonala, hogy minő alakban kell megírni a zenei kombinációt?) című művét; sőt a kiadási költségekhez hétszáz koronával hozzá is járult. A műre (mely körülbelül 270 oldalra fog terjedni 1 vagy esetleg 2 kötetben) már most elfogadja szerző az előfizetést, mely 5 korona. Bolti ára magasabb lesz. (Szerző lekoime: Debrecen Batthyányi utca 18 szám. A könyv különben is olyan érdekesnek ígérkezik, hogy nemcsak a hivatásos zenészek és zenekedvelők, hanem minden művelt család könyvtárában helyet foglalhat, ezért olvasóink figyelmét különösen föl hívjuk a könyv megszerzésére.

„Jegyzetek”. Tisztelettel arra kérem fel „Jegyzetek” című művem aláírási ivaléneket tartóit, hogy azokat címemre (Darabos u. 88) vagy a Csáthy féle könyvkereskedésbe beszolgáltathatni mielőbb sziveskedjenek. Gáspár Imre.

Öngyilkos fiatal asszony.

Marólugot ivott.

Az anyós miatt.

(Saját tudósítónktól.)

— május 7.

Rövid, háromsoros jegyzőkönyv a rendőrfogalmazó asztalán — kitéve a préda után szimatoló hírlap krónikások elé — rideg kifejezésekkel egy sajnálatraméltó fiatal asszonyka szomorú tragédiájáról számol be: „Porcsin Andrásné, született Titonali Mária, Boldogfelva-utca 23 szám alatti lakásán öngyilkossági kísérletet követett el, maróluggal megmérgezte magát.”

Közönséges, mindennapi és mégis megható, szánalmatkeltő eset.

Kit ne indítana meg egy egészen ifjú élet enyészete, pusztulása, az alig 20 éves ugyszólván még gyermekesszony szerencsétlen sorsa.

Nemrégén ment férjhez és néhány hónap előtt még a legboldogabb, megelégedettebb teremtés volt. Szerette az urát, szerelemből ment hozzá. Egyszerű munkásembelek szegények voltak mindketten, két kezük munkájával keresték meg mindennapi kenyerüket, robotoltak, de könnyű szívvél viselték a sors terhét, nyugét. Boldogságban éltek és családi tűzhelyük csendes nyugalomát mi sem zavarta.

Fájdalom, azonban a szép élet csak rövid ideig tartott. Csak addig, amíg az anyós a férj anyja egy fedél alá nem került a fiatalokkal. Aztán kezdve megváltozott minden. A zsörtölős természetű vénasszony nem tudott a menyecskével összeférni, folytonosan háboruskodott, örökösen veszekedett vele, megkeserítette minden percét.

A férjét is ingerelte, tüzelte ellene és nem nyugodott addig, míg a fiatal házaspár között meg nem bontotta a békét. Ugyannyira, hogy az azelőtt csendes, nyugalmas otthon, a boldogság, megelégedettség tanyájában napirenden volt a perpatvar, békétlenkedés. A szegény menyecskének pokol lett az élete, nem volt maradása. Az anyósa valósággal üldözte és emellett még az ura is rosszul bánt vele.

Nap-nap után szenvedhetlenebb, türethetlenebbé vált sorsa egyre jobban bántotta s végtére is elkeseredésében az öngyilkossághoz folyamodott.

Tettét reggel 8—9 óra között követte el, férje távollétében, mislalt néhány percre magára maradt a lakásban.

Mire az anyósa, — aki ekközben az udvaron időzött — jajveszékülésre berohant, ott találta a konyhában a földön fetrengve, rettenetes kínok között.

Az esetről hamarosan értesítették a rendőrséget, mely a szerencsétlent beszállította a kórházba. Ott nyomban ápolás alá vették. Életbenmaradásához azonban nincs remény. A orvosok menthetetlennek tartják és valószínű, hogy nem éri meg a reggelt.

NAPI HIREK.

Wapról-napra.

— május 7.

(Májusi dal.)

Nevető kék ég, táncoló sugar,
Lágy alkonyatban zümmögő bogár,
Uszó, foszlányos bárányleggek,
Pompázó pillék a virág felett...
Bimbózó bokrok, öltöző mező,
Melyen a fűnek lágy palástja nő —
Szívek nyílása, habzó gondolat,
Magasztos mámor, drága pillanat —
Üde selymesség lombon, levelen,
Epedő vágyak, boldog szerelem...
Titkos sóhajok néma tengere,
Bohó rajongás s álmok ideje;
Üdvöt csaló, édességes panasz
Ezer új daltól hangozó tavasz!!
Élő reménység, boldog álmodás,
A tájt megülő sejtelmes varázs...
Élet, törekvés, tervek, ébredés...
De mind e szó, nagyon, kevés
Hogy szépséggel teljesen alá juss,
Te harmatos, te szép, te tiszta május! — la.

A nagy Debrecen.

— május 7.

(L. J.) Mindig abban a nézetben vagyunk, hogy Debrecen nagy város, hogy már fejlődésre szüksége sincs, hogy nagyságának tetőpontját elérte.

Dicsőkedve beszélünk városunkról, hogy gyöngye az alföldnek s Magyarországon egy város sem tesz tul.

És uram fia, ha jól szélyel nézünk, mi minden hiányzik még ebből a nagyságból.

Beszéljünk csak a legfontosabb dolgokról.

Az egyetem kérdése évek óta vajudik, jó csomó pénz már összegyűlt erre a célra a mi azonban a kivitelhez még mindig csak egy csekélység.

Maga a város, a lakosság már többet nem tehet, képviselőink füt-fát ígérnek, hogy a magas kormánytól mindent elfognak követni e nemes cél elérése érdekében, de ez

mind csak ígret marad s a nagy versenyben városunk mint rendszeren, most is csak el fog maradni.

Üdvös intézményt tervezni könnyű, de a kivitel sajnos legtöbbször nehézségekbe ütközik.

Itt a szomszédban például nagyvárosban már megnyitott a villamos vasut, vigan száguld az utcákon keresztül s a várost mintegy felrizza álmátog voltából.

Mi megelégszünk a síháló—karalábé helyi gőzösnkkel s minden igyekezetünk, vágyódásunk, hogy végre már villamos vasutat kapassunk, hiába való.

Hát a vásárcsarnok kérdése évek óta nem mint lidérc nyomás nehezedik ránk?

A mi vásáraink a városban ugy szét vannak szórva, a mi tekintve a város nagy terjedelmét, valósággal megbotránkozottat és asszonyaink a panaszból soha ki nem fognak jönni.

Voltak pompás terveink a vásárcsarnokhoz, a közgyűléseken meghányták vetették már eléggé, de az eszme, a kivitel, mindig csak kialudt.

Beszéljünk a vízvezetékéről, ez egy posvány, melyből kitápáskodni aligha fogunk, még ha pénz is lesz hozzá, de a bicska belé fog törni, mert nem lesz hozzávaló, a mi legfontosabb a — víz.

Most még egy jóra való főispán kell csak; az országos közkérdések a nagy politikában most már szerencsésen megoldottak: mi vár tehát városunkra?

Ne csak tervezgessünk, de alkossunk, teremtsünk is.

Minden szónál, beszédnél többet ér a tett, mely csak önmön magát dicséri.

— **Gazdasági bizottság ülése.** A debreceni ev. ref. egyház gazd. bizottsága 1906. év május hó 8-án délután 3 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. — Tárgyak: folyó ügyek.

— **Köszgyűlés.** Az „Alsó Szabolcsi Tiszai Ármentesítő Társulat” e hó 12-én délelőtt 11 órakor a társulati székház (Széchenyi-utca 46. szám) nagytermében rendes közgyűlést tart, melyen gróf Dessewffy Aurél társulati elnök elnököl. A közgyűlés tárgysorozata a következő: I. Számadás-vizsgáló küldöttségnek az 1905. évi számadások megvizsgálására vonatkozó s ezen meghívóhoz 1. alatt csatolt jelentése s erre vonatkozó intézkedés. A számadásra vonatkozó mindenemű iratok a társulati pénztár helyiségében, a hivatalos órák alatt, közszemlére kitéve vannak, azok az érdekelttség által a közgyűlés napjáiig megtekinthetők s netaláni észrevételeik előterjeszhetők. II. A társulat igazgató-választmányának előzőleg tartott gyűlésében, az alábbi tárgysorozat szerinti ügyekre vonatkozólag tett javaslatok és határozatok. A közgyűlést megelőzőleg igazgató választó választmányi gyűlés lesz.

— **Ujságírók a t. Házban.** A közönség, mely távoiról szemléli az eseményeket, azt hiszi, hogy minden branche közül az ujságírás az, melynek révén a legkönnyebb képviselői mandátumhoz jutni. Az ujságíró naponként értekezik a vezető politikusokkal, állandóan a politika kulisszái között jár s naponként újabb érdemeket szerez az ugynevezett közügyek körül. Ha a legkisebb fiskálisok jogot formálnak ahoz, hogy egy néhány ezer választót az ország színe előtt képviselhessenek, miért ne lenne meg ugyanez a joga az ujságíróknak is, aki egyéni élete ezer apró kelemességét föláldozza, csak hogy a maga kötelességeit teljesíthesse? Elméletben tehát az ujságírók mindenekelőtt kvalifikálva vannak a képviselőségre, de a gyakorlat ez esetben csak nagyon kevésbé valószínű, hogy az elmélet törvényeit. —

A most lefolyt választások alkalmából a mai napig mindössze 14 aktív újságíró került be a t. Házba. Névszerint: Benedek János, Bawiczky Ödön, Budai Barna, Farkasházy Zsigmond, Gratz Gusztáv, Halász Lajos, Hody Gyula, Holló Lajos, Hoitsy Pál, Lovázy Márton, Papp István, Rákosi Viktor, Szász Jzsef és Szatmári Mór. — De rajtuk kívül még vannak néhányan, akik vagy régebben foglalkoztak az újságírással, vagy még most is aktív művelői az irodalomnak. Ilyen a két államtitkár: Günther Antal és Bolgár Ferenc, mindkettőn hosszú éveken át előkelő tagjai voltak a fővárosi zurnalisztikának. — Régi újságíró Hentaller Lajos, Hock János és Vázsonyi Vilmos; a vidéken sok újságírói érdemeket szerzett Buza Barna és Héderváry Lehel, Bródy Ernő pedig hosszú időn át parlamenti tudósítója volt egy fővárosi napilapnak. Az ugynevezett balletisták közül, a kitért egy időben Jókai Mór, Tóth Kálmán, Vadnay Károly képviseltek a parlamentben s akik között még a mult ciklusban Herczeg Ferenc is helyet foglalt, ezuttal egyedül Mikszáth Kálmán került be, ő is csak a legkeményebb küzdelmek árán.

— **Eszküvő.** Dr. makfalvi Barabási István marosvásárhelyi kir. törvényszéki aljegyző tegnap esküdött örök hűséget bernáthfalvi Bernata Gizella úrnőnek. Az őszinte, igaz szívből kötött házassághoz a rokonok és jóbarátok szerecsenekívánatai fűződnek.

— **Küldöttség a nagykarolyi installáción.** Nagykarolyban tudvalevőleg holnap, kedden iktatják be dr. Falussy Árpád szatmárvármegyei főispánt. A beiktatáson Debrecen várost Vecsey Imre főjegyző, Király Gyula és Oláh Károly városi tanácsosok képviselik.

— **Kérelem.** Tekintettel azon körülményre, miszerint Fogel tanár híres ideggyógyász, a nemzetközi Good Templar rend független nagy páholyát f. hó 19. 20. 21. én fogja Budapesten megalakítani; felkérem mindazokat, akik, mint az alkohol ellenes küzdelem hívei, egy helyi Good Templar páholy megalapításában részt venni óhajtanak, ebbeli szándékukat pár sorban velem tudatni sziveskedjenek. Amint 10—12 jelentkező lesz, haladéktalanul kérem fogom bizalmas megbeszélésre, hogy a megalapításhoz Budapesti nagymesterünket és esetleg Fogel tanárt is vendégül láthassuk. Tisztelettel dr. Burger Péter, Gróf Dégenfeldtér 10.

— **Petőfi kardja.** A Petőfi-társaság május 13-iki felolvasó ülésén Herczeg Ferenc elnök bemutatja a közönségnek a legmélyebb hangulatu Petőfi relikviát: Petőfi kardját. Debrecenben a Riekl Géza család őrizi ezt az ereklyét s Szávay Gyula a Petőfi-társaság tagja eszközölte ki, hogy felhozassa magával bemutatásra. A kard története az, hogy Petőfi ezt a kardot Debrecenben hordta, mikor ifju feleségével 1848-tól a városban időzött. Ez volt Petőfi diszkardja, melyet március 15-én s a 48-as előidőkben hordozott. Széles, ékítésekkel díszített acélpenge ez, sima vaspléh, hüvelyben, fémfoglalatu famarkolattal, amolyan török szabásu hajdukard, Épen ilyen kardja volt — egykoru hirdások szerint — Jókai Mórnak s Vasvári Kovács Pálnak. Petőfi Debrecenben már mint honvéd kapitány az időben vidám estén volt Kiss Sándor előkelő polgárnál, Bem hadsegédénél, több tisztársával s előkelő debreceniekkel. Ezek egyikeknek, Riekl József lovasvadász nemzetőrfőhadnagynak szép könnyű kardját nagyon megszerette s a maga széles nehéz kardját vele ott az estén ünnepélyesen elcserélte. Így került Petőfi kardja a Riekl József tulajdonába, kitől fia Géza örökölte. A kard 1849 után hosszú ideig földbe volt elásva, itt

vaspléh hüvelye elpusztult s az eredetihez hasonló ujjal lett felújítva. A cseréről az ereklye való voltáról maga Kiss Sándor okmányt vett fel később, melynek másolatát Szávay szintén felküldte a Petőfi ereklyéket őrző Társaságnak. Herczeg Ferenc elnök nagy örömmel fogadta kedves és nagybecsű relikviákat, táviratilag megköszönte a Riekl-család előzékenységét és megbívtta a családot a május 13-iki ülésre.

— **Majális.** A debreceni jegyzői tanfolyam laikus ifjusága folyó 19-én a nagyerdei Vigadó-ban rendkívül fényes majális rendez az „Országos Tulipán Egyesület” javára. Védnökül Wessprémy Zoltáné uró, a mi kétségkívül nagymértékben járul hozzá az est sikeréhez, a melyre Debrecen város színe-java hivatalos lesz. — Ezen a majálisok ez évi sorozatát megnyitó mulatsághoz a magunk részéről a legszebb siker reményét fűzzük.

— **Az aradi mandátum.** Amennyiben Barabás Bélának csakugyan le kellene mondania az aradi mandátumról — ami pedig befejezett ténynek tekinthető — úgy az aradiak függetlenségi és negyvennyolcas programmal Abrányi Emilt, az országos hírű kitűnő poétát és kiváló publicistát léptetik föl. Ez a kombináció már most is meglehetősen komoly, mert általános a meggyőződés, hogy Abrányi Emilnél méltó kezekbe jutna Arad város mandátuma.

— **Liga a köszönés ellen.** Zágrábból írják, hogy ott most liga alakult a kalaplevélvel való köszönés ellen. A liga tagjaiból kerülnek ki s a mozgalom nyilván nem is terjed tovább. Az urak megengedhetik magunknak és egymásnak, hogy kalaplevél helyett fejbiccentéssel köszöntenek, de már azt aligha fogják eltűrni, hogy esetleg az alárendeltjeik is csak így köszöntsék őket. A zágrábi liga alapszabályai pénzbüntetéssel sújtják azt a tagot, aki megfélemlézik magáról és leemeli valaki eszt a kalapjár. A bírságból összegyűlt pénzt jótékony célra fordítják, vagy a Strossmayer-szobor alapjához esatolják. A tagok jelvényt viselnek, hogy mindenki tudja róluk, ha nem köszönnek levél kalappal, hogy miért teszik. A ligának sok tagja van már most is.

— **Csodabogar.** Egy helybeli rendezetlen felekezeti honpolgár tiszta magyarsággal a következő fogalmazásban szerkesztett levelet intézte ma a rendőrséghez:

Tekintetes panaszfelgyelető hivatal
Helyben.

Igen kérem sziveskedjék az újságokban hirdetni hogy a Városi bérházban 2—cszám udvarból ismeretlen elvitte a Grünfeld összehajtható létra, amely 2 m. 25 hosszú, az alsó foga az egyik lábából hiányzik, az alsó lába meg van görbülve.

Tisztelettel
Grünfeld Mózes,
papír, írószerek és zománcozott edény kereskedés.

U. i. Ha a létra nem a másé lenne, nem is jelenteném föl, de egy ilyen létra sokba kerül.

— **Rigó János tragédiája.** Egy pécsi újságíró a napokban levelet kapott az Amerikában New-Yorkban tartózkodó Jónás János cigányprimástól, melyben többek között Rigó Jánosról is megemlékezik. A hírhedt cigányt, mint a levélből kitűnik, olyan súlyos baleset érte, hogy aligha hegedülhet többé. A levél erre vonatkozó része ez: „A legujabb itt most az, hogy Rigó János itt van. Az „Alhambra”-színházban lépett fel. Csak három darabot játszik minden este, de miután bandát nem hozott magával, felkért engem, hogy lépjek fel vele zenekarommal együtt. Ő ugyan muzsikálni már nem tud, mert amikor Berlinből eljött, balkezének középső ujját véletlenségből eltörte. Mikor ide

érkezett, persze rögtön tudatta a dolgot a színház igazgatójával s bevallotta, hogy ő így nem léphet fel, mert az ujját nem gyógyult meg. Az igazgató is nagy zavarban volt, mert már megcsinálta a nagy hirdetések és ha fel nem lépteti a kitűzött napra, hát később ládába pakolhatta volna és küldhette volna vissza Berlinbe. Rigó tehát kénytelen volt mégis fellépni. Én a zenekarommal játszottam és ő csak állt a banda előtt. Persze a közönség hideg maradt iránta egészen és amióta csak itt van, folyton gyógykezelés alatt van, de mindenki azt mondja, hogy ő már azzal az ujjával soha az életben nem fog játszani tudni. Három hétiig mutogatta magát így a banda, de most már lejárt az ideje és nem tudom, mit fog csinálni. Valószínű, hogy még tovább fog utazni, ha kap valami kis bandát.” — Eddig a levél, mely egy sokat emlegetett cigányprimás napjának leáldozásáról szól.

— **Kiadó lakás.** A Péterfia utca 60. számházban egy két szobás lakás, konyhával és egyéb mellékhelyiségekkel minden órában kiadó.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kiskabátban.

x **Ninos többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legérősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utcán.

x **Tüdőbajos gyermekek** gyógykezelését felette megnehezítette az orvosoknak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelé nem rendelkezett oly gyógyhatásu szerrel, amelyet gyermeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparátumok, melyeket fel-nőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknek nem használhatók. A „Sirolin-Roche” bevezetésével azonban már itt is alaposan segítettek. „Sirolin-Roche” a gyógytárakban kapható, jó szaga és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megemésztenek. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A leszányodott, sápadt kicsinyek már rövid használat után jó étvágyat és piros pozsgás arc-színt kapnak. Minden gyógyszer-tárban kapható.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert legjobb bajusznövesztő és ápoló szer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca. 107—x 43.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Megakadályozott öngyilkosság.

—
Életunt leány.

—
Mindenáron megakar halni.

(Saját tudósítónktól.)

— május 7.

Az esti órákban egy fiatal 16 esztendőes gyerekleány követett el öngyilkossági kísérletet, maróluggal megakarta magát mérgezni. Szándékát azonban még idejekorára észrevették és megakadályozták annak keresztül vitelében.

A szerencsétlen valami szegény családból leány Holczer Margitnak hívják, és Földes községbe való. A Varga-utca 12. szám alatt szolgált. — Mindössze néhány hónapja van Debrecenben. — Hogy mi vitte a végzetes

elhatározásra, nem tudhatni. Kihallgatásakor életuntságot emlegetett és azt állítja, hogy már több ízben megkísérelte az öngyilkosságot, de mindannyiszor megakadályozták tettében.

A szegény fiatal teremtmény ugylátszik annyit foglalkozott a halál gondolatával, hogy egészen belerögzött, mániájává vált a halálba való vágyódás és valószínű, hogy e beteges hajlamánál fogva — ha csak idő multával kedélyállapota meg nem változik — előbb, utóbb el fogja magát pusztítani.

Szolgálati helyén már napok óta figyelték, szomorú, buskomor, magába zárkózott volt. Folyton sirt, de annak okát, hogy mi bántja, sohasem emlegette, hiába kérdezték, faggatták nem tudhattak meg tőle semmit. Néha tett olyanféle kijelentéseket, hogy megunta az életét, öngyilkos lesz, de egyebet nem beszélt.

Most estefelé úgy öt óra tájban kis időre magára maradt a konyhában és ezalatt követte el élete ellen a merényletet, mely könnyen végzetessé válhatott volna, ha idejében észre nem veszik. Egy bögrében gyorsan zsirosszedát oldott fel és azzal akarta megmérgezni magát. Eppen az ajtóhoz emelte a gyilkos folyadékot tartalmazó edényt, mikor belépett az ajtón Nagy Judanna cselédné, aki meglátva a dolgot, rosszat sejtve kiütötte kezéből a bögrét. — Így aztán szerencsére csak néhány csepp került a méregből a szájába és komolyabb baja nem történt.

Az esetről mindamelllett értesítették a rendőrséget, honnan Dobos biztos ment ki a helyszínére dr. Szalay Béla orvossal, aki megvizsgálva a szerencsétlen leányzót konstataulta, hogy állapota nem veszélyes, de azért elrendelte a kórházba való beszállítását.

SZÍNHÁZ.

Szabó Irma bucsuja.

„Pillangó kisasszony.”

A színháznak ma meglepetése volt. Szabó Irma játszotta el a „Pillangó kisasszony” címszerepét. Oly fényes, nagy sikert aratott, nem csupán játék, hanem ének tekintetében is, hogy el kell hallgatnunk, a mit balsiker esetére enyhítő körülménynek szántunk. Azt ugyanis, hogy a szerepet ezen este kedvéért tanulta be. Szép sikere lenne az ő ma esti játéka akármely énekesnek.

Játékának kedvessége, az a szivettépő fájdalom, a melyet a kis japán dráma nipp szomorubb jeleneteibe öntött s általában az egész alakításnak az élet katasztrófáiból merített igazsága, a vidék legkiválóbb művésznői közé emelik Szabó Irmat. A japáni csöppesség e mellett igen szépen énekel; minden énekszámát megtapsolták, újrázták s kivált az altató dallal keltett nagy hatást. Szinte ajánlanók Szabó Irmanak, hogy ezen a téren is képezze magát. Pompás primadonna lenn belőle.

Mégis megtörtént, hogy ma ez az igazi művésznő nem kapott koszorút és virágot! No de dicsőséget csak ő aratott és ez értékes dolog még a mai piros cédulás világban is.

A Szabó Irma által nyújtott meglepetés különben háttérbe szorított egy másikat. Zilahy Gyula szerezte, a ki igazi nagy humorista. Már abban is erős a humor, hogy operettet hozott színre orchester és énekes személyzet nélkül. A zenekarban ugyanis Rácz Károly helyettesítette a zenekarot, a bohéme (cigány) a bohémiené-t (csehé), a primadonna helyett pedig a drámai naiva funkcionált. A humor netovábbja azonban abban rejlik, hogy mindezek (Szabó Irma is, Ráczék is) jobban végezték a feladatukat, mint ha a rendes operette-tényezőkre bízta volna. Ez is csak Zilahy Gyulának sikerülhetett.

Kitűnő volt még Arday Ida (Suzuki), Szakács (Konzul) és diskrét játékaival Bérczi E. (Yamadovi).

Az operettet „Az erősebb”, Géczy Istvánnak magyar népiessé erőszakolt francia drámája előzte meg, lélektani problémájával, epigrammokban beszélő paraszttal, paraszt Adémmárral sat. Kitűnő volt benne Szakács Andor (András). Ternyei Lajos (Sándor) szép koszorút kapott a közönségtől. Almási Lola (ki az operette Prológját is szavalta igen szecessziós öltözetben) affektált és erőltetett volt a paraszt a menyecske szerepében. Két virágállványt is kapott; akár át is adhatott volna egyet Szabó Irmanak, egyet pedig Szakács Andornak.

(gr.)

* **Az utolsó előadás.** A debreceni színház holnap este zárja be kapuit. Az igazgatóság ez alkalomból az ideai színi évad egyik legsikerültebb darabját, Fényes Samu „Csöppesség” c. vígjátékát tűzte ki előadásra. A mai estének Zilahy Gyula igazgató utolsó fellépése ad különös érdekességet. Zilahy, a szerepben a darab valamennyi előadása alatt gyönyörűséget szerzett a közönségnek, a mai előadásban ragyogó művészetével hálálja meg a közönség szeretetét és jóindulatát. Az előadásban részt vesznek Szakács Andor, Szabó Irma, Deésy Alfréd és Körösmezey Margit a főbb szerepekben.

* **Zilahy igazgató bucsuja.** Zilahy Gyula színi igazgató a következő sorok közlésére kért fel minket:

A jelen színházi évad befejezésével kedves kötelességemnek tartom, hogy halás köszönetet mondjak a nagyérdemű közönségnek azért a főlemelő és lelkes támogatásért, melylyel az évadot diadalra juttatta, jövőre mindazon hiányokat pótolom, melyek ez idény végén fölmerültek, melyek után biztosan hiszem, hogy a nagyérdemű közönség teljes melegegédést és hathatós támogatását ki fogom érdemelni. Midőn újólág kérem a nagyérdemű közönség szívélyes jóindulatát a jövőre, maradtam a n. é. közönségnek a viszontlátásig alázatos szolgája Zilahy Gyula, színi igazgató.

TÁVIKATOK.

Az oroszországi forrongások.

Jekaterinoszlov, május 7. Tegnap este hat merénylő megtámadta Seltarovszki fő-kormányzót, a ki a vasutról hazahajtatott és revolverlövésekkel megölték. A merénylők elmenekültek.

Riga, május 7. Mintegy 40 fegyveres egyén az elmúlt éjjel Boldera közelében megtámadta a táviróvezred egyik Riga közelében táborozó századát. A támadók az őrséget összekötözték, hamarjában mintegy 31 fegyvert szedtek össze és azután nyomtalanul eltűntek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 7.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelte. — Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. — Egyébb gabonanemek közül tengeri kedvezőbb, zab szilárd, többi változatlan. — Idő: szép.

Buza áprilisra	16.00—02.
Buza májusra	16.42—44.
„ októberre	—
Rozs áprilisra	13.54—56.
„ májusra	17.30—40.
Zab áprilisra	12.98—13. —
„ októberre	12.88—90.
Tengeri májusra	13.70—72.
„ júliusra	13.84—86.
Repe augusztusra	27.90—28.10.

Szerkesztői-posta.

T. G. Bizony elég gyalázat, hogy debreceni kereskedők is külföldi cégek hamisított tulipánjait árulják. Az ilyen cégeket meg kell bélyegezni nyilvánosan. Tessék csak erre való adatokat küldeni, majd elhuzzok mi a nótájukat.

Bocskay ünnepély. Természetes, hogy csakis tévedésből maradt ki a fög. önképzőkörrel szóló tudósításból a Nagel Zoltán VI. o. és Hajdu István VIII. o. tanulók neve, kik résztvettek az előadott melodráma szabatos zenei-kíséretében.

N. G. Nem közöljük, nem is kérünk többet.

T. G. A főtűzdében megmondják.

Városi Színház.

Bérlet 180. szám. (C)

Kedden, 1906. évi május hó 8-án, utolsó előadásul:

CSÖPPSÉG.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: dr. Fényes Samu. Rendező: Zilahy Gyula.

SZEMÉLYEK:

Dengelegi — — — — Szakács Andor.
A Csöppség, leánya — — Szabó Irma.
Gajdosné, alkalmazottja — — Arday Ida.
Ambro — — — — Zilahy Gyula.
Lenci — — — — Deésy Alfréd.
Mártha, a huga — — — — Körösmezey M.
Tanító — — — — Szabó Gyula.
Jancsi, Ambró kecsisa — — Bérczy Ernő.

Öv különlegességek, valódi francia amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlja! Föltétlen biztos

Ára: korona értékben tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12. Eddig felülmulhatatlan ered. amerikai ujdonság!

„Silk Finish Nevetear”

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán teljes biztonságot nyújt. — Ára tucatonként kor. 10—12 Bouts-america (rövid mag-övszer), tucatonként 6, 8, 10. Női övszer „Pessarium occlusum”, Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ára 3—5. Valódi francia öv biztonsági szivacsok (safety sponges) ára tucatonként 6—12 korona

Uj! Auto vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női védőkülönlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ára 15 korona.

Öv! Ne engedje magát befolyásítani olcsóbb áruk által, mert csakis valóban eredeti amerikai övszer felelnek meg a célnak!!!

Havibajkötők „Diana öv”.

Haskötők! (lógó has, köldök, sév vagy gyomorbaj ellen!) (Női kiszolgálás.)

Gumi-göresér harisnyák, értágulás, dagadt láb- és gyermek láb ellen. — Mindennemű, a betegség ápoláshoz és beteg kényelemhez szükséges higiénikus eszközök eredeti gyári árak mellett

Kérjen ingyen és bérmentve a legújabb kiemelti árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás-mellett.

Keleti J. orvosi műszergyáros
BUDAPEST, IV. ker.
Koronaherceg u. 27/3
a főszíntelendő szervita rend zárda palóájában.
Gyar: Bpest. Központi városház Alapítattott 1878.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Boszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	oste	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
G.-Kócs — Polgár felé m. á. v. tól	d. u.	4	56
G.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31. kor. ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyorsv	este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	8	29
	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
G.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
G.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél DEBRECZEN.

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

Ugyanolyan hasonló készítményeknél mindentántr
ebben feljebb becsüendők; mentek minden ekiá
as anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb
eredményre használtatván, gyöngéden hashaj
tók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mel
lette oly ártalmatlan, mint e pilulák.

székszorulás

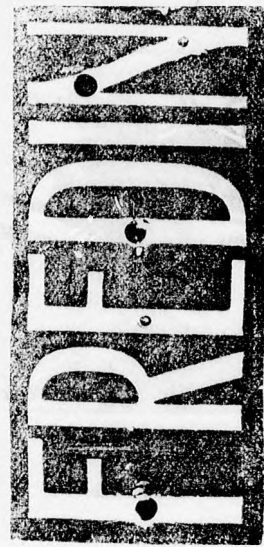
legjobb betegségek forrása ellen. Czukrozott kül
sejük végett még gyermekek is szívesen veszik
kor. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekerős
egy y doboz. tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2
mel 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy
tekerős bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különöse
tározottan Neustein Fülöp hashajtó-lab
dacsait. Valódi csak, ha minden do
boz törvényileg bejegyzett védje
gyánkkal piros-fekete nyomtatásban
„Szent Lipót“ és „Neustein Fülöp
gyógyszerész“ aláírással van ellátva.
A kereskedelmi törvényszéki leg vé
dett csomagjaink aláírásunkkal van
nak ellátva.

**Neustein Fülöp „Szent Lipót“ hoz
címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng
6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön.
Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L.,
Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész
uraknál.**

Csak
Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcall, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelikre.

Bécs, XIII.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

A legjobb arc- széplítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappa
Epe-szappan. } nok a kenőcs haszná
Serail-crème. nappali használatra. } o latához o

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsaszín és krém
1 doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerész
Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerészben

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

László Zsigmond

állatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. i. em.

Elfogad: lépfene, sercegő üszök,
sertés orbánc elleni oltásokat.

● Saját ●
készítményű
sérvkötők,
haskötők,
hátegyenesítők.
Orthopádiai
cikkek,
mértékszerinti ké-
szítése, valamint
szakszerű javítása
el válatatuk.
Nagyválaszték
valódi francia
és amerikai
gumi külön-
legességek
férfi- és női
óvszerekből.

SCHÖN SÁNDOR

keztű, kötő és orvosi műszertára
Debrecen, Fiac-utca 12. szám. Stencinger-ház.

Legdivatosabb
női, úri és gyermek
keztűk,

Glacé és mosható
szarvesbőrből,
valamint selyem és
csipke szövetekből
Harisnya kötők
nadrág tartók nagy
választékban.

1 pár keztű
tisztítás vagy
mosás
20 fillér

A tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyszintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szálabban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi esokrokat, valamint sarkoszuromkat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek úgy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnyugodtabb pontossággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.
Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

Zacherlin
Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen

Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csieso Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhr. Henrik
Kömölőssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slahta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

Berettyóújfalú:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor

Ermihályfalva:

Grósz Hermann
Lévay Vince
Pollák Mária

Hajduböszörmény:

Gemeinbeck József

kereskedőknél.

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság
raktárhelye Péterfia 73. sz. (volt Bauer-gyár.) Telefon 467. sz.

Páratlan minőségű gépek

hazai, legjobb gyártmányú gazdasági gépekben.

Kiváló hazai- és külföldi különlegességek

tejgazdasági, szőlészeti, horászati- és háztartási gépekben.

Mc. Cormick amerikai gépgyártársaság képviselője
aratógépek, acél lókapák, fűkaszálók, szénagyűjtők, zöldtakarmány aprítók tengeriszártépők és benzinmotorokban.

Saját gyártmányú, tökéletes, olcsó kútszivattyúk

vízfecskendők, kertibutorok, úthengerek, istálló szerelvények, építkezési- és csatornázási vastárgyak.

Vaskályhák, kályhakellékek és diszöntvények.

A raktár megtekintésére érdeklődők szívesen láttatnak!

273-10-4

NB. A hadházi utcai gyártelep. (Telefon 46. sz.) Végez minden géplakatos, kazán és műkovácsmunkát; gazdasági gépek szakszerű jutányos javítását; itatóvályúk, vasszerkezetek, kerfrácsolat készítését, stb.